

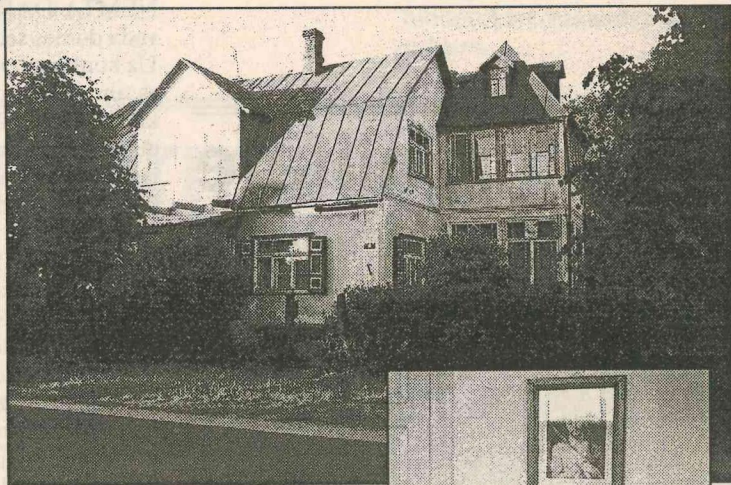
Mācītājs, kurš mira ar Dieva vārdu uz lūpām

V isbūtiskākās pēdas baznīcas vēsturē atstāja prāvests **EDGARS SĒNALS**, kurš tajā kalpoja no 1944. līdz 1978. gadam – vissmagākajos stagnācijas un ateisma gados. Cilvēks, kurš zināja vairākas svešvalodas, mīlēja liriku un atdzejoja Dantes «Dievišķo komēdiju». Atmiņās par tēvu dalījās meita Elga.

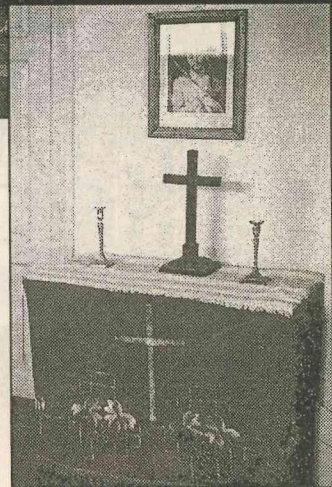
Prāvests E. Sēnals kopā ar ģimeni dzīvoja Līvānu luterāņu draudzes mājā Parka ielā 2, kur arī tagad mitinās viņa tuvinieki. Draudzes māja ir ļoti krāšņa celtnē ar divām iespaidīgām stiklotām verandām. Ēkas pirmais stāvs izmantots draudzes vajadzībām, te bija kancelejas telpa, kur prāvests pieņēmis apmeklētājus no visām Latvijas malām, tur notikušas laulību ceremonijas un kristības, jo padomju gados atklāti baznīcā iet nedrīkstēja, tādēļ saistības ar Dievu cilvēki kārtēja koku ieskautajā draudzes namā klusajā Līvānu ieliņā. Otrais stāvs bijis paredzēts kā dzīvojamās telpas mācītāja ģimenei.

Komunistu laikos viegli neklājas ne mācītājam, ne viņa saimei. Sēnalam nācies «viesoties» čekas namā, taču par to ģimenē nekad nav ticis runāts. Meita atceras epizodi no savas bērnības, kad, mācoties 3. klasē, nācies aizpildīt anketu par to, vai mājās ir svētbildes, vai ģimene apmeklē baznīcu. Skaidrs, ka bērns tādā vecumā atbildējis pilnīgi godīgi.

Mācītājs pārvaldīja vācu, latīņu, itāļu un angļu valodu. Viņa mūža lielā aizraušanās bija atdzejošana. E. Sēnals atdzejojis gan garīgo liriku, gan Gētes «Faustu», — viņš uzskatīja, ka Raiņa tulkojums ir novecojis. Latviskoti arī Dantes tulkojumus augstu novērtēja dzejniece Mirdza Ķempe, taču izdoti tie netika, jo atdzejojājs bija mācītājs. Neizdevās piepildīt arī ieceri par darbu izdošanu ar pseidonīmu, taču atdzejošanu E. Sēnals nepameta – to viņš darīja savā priekā pēc. Tajā pašā laikā viņš labprāt nodevās arī praktiskām mājas lietām, un virszdevums — būt mācītājam — šim vīram ne-traucēja ņemt rokā izkapti un izplaut, piemēram, baznīcas dārzu.

● Līvānu miesta valde luterāņu draudzei 1926. gadā piešķīra zemi Līvānos 3 hektāru platībā, uz tās uzbūvēts draudzes nams, kas ir vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis. Šajā mājā dzīvoja arī ilggadējais draudzes mācītājs, prāvests Edgars Sēnals, pie viņa kancelejas telpās klusi laulājās un kristīja bērnus daudzas prominentas personas.

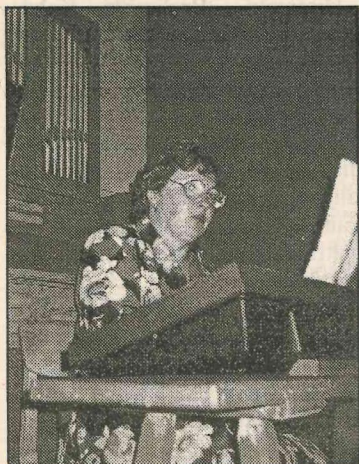
Līdz pēdējam dzīves brīdim E. Sēnals kalpoja cilvēkiem un Dievam. Tajā dienā, kad liktenis bija lēmis viņa aiziešanu, prāvests izvadīja kādu savu labu paziņu, un patiesi skuma par viņa aiziešanu. Runājot pie kapa, bieži pauzēja. Savukārt abas mācītāja meitas todien atgriezās no Rīgas, kur viena no viņām bija veiksmīgi izturējusi iestājpārbaudījumus Kultūras darbinieku tehnikumā.

Ar priecīgo vēsti viņas steidzās pie tēva, kurš tikko bija atgriezies no bērēm. Uzzinājis, ka meitai eksāmenos veicies, viņš pateica tikai: «Paldies Dievam!» Un tad viņa vairs nebija. Mācītājs mira 1978. gadā. Pēc viņa draudzē kalpoja daudzi garīdznieki – Valdis Kļaviņš, Viesturs Vāvere, Dace Jaunzeme - Grabe, Uldis Fandevs, Valdis Drinks un citi.

● Līvānu, Zasas, Kalupes un Dignājas draudzes prāvests Edgars Sēnals 1951. gada 17. jūnijā ar iesvētāmajiem Līvānos.

Debesu stabules – ērģeles. Un ērģelniece

● Baznīcā ir ļoti laba akustika, te regulāri notiek garīgās mūzikas un kora koncerti, bet ērģelnieces pienākumus jau septiņus gadus veic Maija Aizpuriete.

Baznīcā ērģelniece ir īpašs cilvēks. Ne tikai tāpēc, ka sēž augšā – tuvāk torņa smailei, kas kā pirksts duras debesīs, norādot virzienu, uz kuru mums biežāk jāpaceļ acis un sirdis, bet arī tāpēc, ka rada īpašo, sugestīvo noskaņu dievkalpojuma laikā.

Ērģelnieces pienākumus Līvānu luterāņu baznīcā veic **Maija Aizpuriete**, kura pamatdarbā ir Līvānu ģimnāzijas mūzikas skolotāja. Tomēr viņa nav viena, jo pie baznīcas ērģelēm nereti sēstas jauniešas — studente Elīna Pabērza un Inita Šķelta, kas šopavasari ieguva Līvānu ģimnāzijas skaistākās meitenes titulu.

Maija Aizpuriete ērģeles baznīcā sākusi spēlēt pirms septiņiem gadiem, kad viņu to darīt uzaicinājuši draudzes locekļi. Par līvā-

nietu Maija sevi sauc jau trīsdesmit gadus, un ērģelniece atzīst, ka, tikko atnākot dzīvot uz Līvāniem, viņa – pēc konfesijas luterticīgā — nereti apmeklējusi katoļu baznīcu, jo tā likusies košāka, krāšņāka. Šodien viņa teic, ka luterāņu darbīgajā saimē jūtas labi. Prieks par to, ka Līvānos skolojas jaunā ērģelniece paaudze.

Aptvert liturģijas nozīmi baznīcas rituālos un to, ko vispār nozīmē spēlēt dievkalpojumā, nebūt nav vienkārši, saka Maija. – Man šķiet, ka spēlēt dievkalpojumā nevar, norobežojoties no tā, kas notiek apkārt. Es klausos mācītāja sprediķi, domāju par būtisko un mācos pārvērtēt vērtības. Te izkristalizējas tās būtiskās lietas, ko dzīvē īsti nenovērtējam – garīgās vērtības.

● Vismaz divreiz gadā katram ticīgajam būtu jāiet pie Dievgalda. Pacēlības dievkalpojums Līvānu evaņģēliski luteriskajā baznīcā šī gada 2. jūnijā.

Dievs mūs vienmēr uzrunā cilvēka balsī

Aizvadītajā svētdienā ar pacēlības dievkalpojumu un Aglonas bazilikas kora skolas koncertu savas baznīcas pastāvēšanas 70 gadu jubileju atzīmēja Līvānu evaņģēliski luteriskās baznīcas draudze.

Svētku dievkalpojumu vadīja Līvānu draudzes mācītājs Ēvalds Bērziņš un Krustpils luterāņu draudzes prāvests, kurš savulaik kalpojis arī Līvānu draudzē, — Modris Plāte. Kā sprediķa pamatdomu M.Plāte izmantoja līdzību no Svētajiem Rakstiem par pusdienām, kurās Jēzus pie sava galda aicina un īpaši ielūdz vairākus nozīmīgus cilvēkus. Taču viens lūdz viņu aizbildināt, jo jāiet apraudzīt nule kā nopirktie tūrumi, citam jāsteidzas pie tikko kā iegādātajiem vēršiem, kas papildinās viņa ganāmpulku, bet trešais no aicinātajiem ir apņēmis jaunu sievu un arī nevar sēsties pie mīlasta galda. Saņēmis atteikumu, Jēzus aicina pie sava galda kroplos un slimos, sētmalēs un bez pajumtes kļīstošos.

Mācītājs skaidroja šīs līdzības jēgu, attiecinot to uz mūsdienām. Viņš uzsvēra, ka Dievs mūs vienmēr uzrunā caur citu cilvēku mu-

ti, aicinot kā līdzībā nākt pie viņa galda, taču ne vienmēr mēs šo aicinājumu uz klausām, saprotam un tam atsaucamies. Visbiežāk aizbildināmies ar trim lietām — darbu (tūrumi), naudas pelnīšanu un biznesu (vērši) un ģimenes apstākļiem (sievu). Tikai atšķirībā no senā cilvēka, kurš lūdza viņu aizbildināt un teica «Piedod, ka nevaru nākt pie tevis!», mūsdienu cilvēks piedošanu Dievam vairs nelūdz. Viņš biežāk saka: «Ko tev no manis vajag? Ko tu gribi? Redzi, es esmu aizņemts darbā, peļņā, ģimenē, man nav vaļas. Varbūt vēlāk.» — Dieva aicinājums nekad nepaliek bez atbalss. Tās vienmēr atgriežas atpakaļ pie viņa ar mūsu atbildi — pozitīvo vai negatīvo. Vismaz vienreiz dzīvē Dievs aicina katru no mums. Vai viņš aicinās vēlreiz, mēs nezinām. Naudas pelnīšana, darbs un rūpes par ģimeni pašas par sevi nav sliktas, taču tās nedrīkst kļūt par galveno aicinājumu mūsu dzīvē, — sacīja M.Plāte. Viņš mudināja ieklausīties aicinājumā un nepalaist garām to brīdi, kad caur cilvēkiem mūs katru personīgi uzrunās Dievs.

IZZĪŅA

■ Padome lemj, valde izpilda. Draudzes locekļi ievēl padomi (lēmējvara) 15 cilvēku sastāvā, kas savukārt ievēl valdi (izpildvara) 6 cilvēku sastāvā. Valdē darbojas: priekšsēdētājs Jānis Ušackis, vietniece Anita Reitere, kasiere Dzintra Nikitina, rakstvede Ruta Buceņiece, diakonija vadītāja Dzintra Ušacka, mācītājs Ēvalds Bērziņš.

■ Draudzes vecāko ievēl uz 3 gadiem. Atkārtoti var ievēlēt divas reizes.

■ Gadā draudzes loceklim jāmaksā 5 lati draudzes nodoklis, no šīs summas 1 lats aiziet mācītāja algas fondā, 50 santīmi — baznīcas Konsistorijai. No draudzes locekļu saraksta izslēdz tos, kas 2 gadus nav veikuši šo maksājumu. Draudzes gada ienākumi sastāda 695 latus, ik gadu jāmaksā nekustamā īpašuma nodoklis — 79 lati.

■ 2001. gadā Līvānu luterāņu baznīcā:

- iesvētīts — 1;
- miruši — 14;
- kristīti — 13;
- pārgājuši uz citām draudzēm — 4;
- atskaitīti par nodokļa nenomaksu — 12;
- Kopējais draudzes locekļu skaits — 63, bet svētkos dievkalpojumu apmeklēja vairāk kā 80 cilvēki.

Savas draudzes gans

Līvānu evaņģēliski luteriskās baznīcas mācītājs ir gados jauns un enerģisks vīrs – **Ēvalds Bērziņš**. Viņš jau piecus gadus ik svētdienu no Jēkabpils brauc uz Līvāniem, lai atturīgajā, baltajā baznīcā noturētu dievkalpojumu savas draudzes locekļiem.

Vēl ik piektdienu mācītājs **Ē. Bērziņš** Līvānos vada kristīgās nodarbības jauniešiem, tad notiek arī kopīgas lūgšanas un mācības iesvētāmajiem. Viņš prot spēlēt ģitāru un skanīgi dziedāt Dievam par godu, – tas vairo jauniešu uzticību viņam un vēlmi augt ticībā. Šogad no 2. līdz 4. augustam Līvānos tiks rīkota kristīgā nometne luterāņu jauniešiem, kurā tiks uzņemti jaunieši arī no citām draudzēm. Būs gan pārrunas par ticības lietām ar dažādu draudžu mācītājiem un lūgšanas, gan dziedāšana pie ugunskura vakaros. Šādas tikšanās tiek rīkotas katru gadu, un, piemēram, pērn tās tēma bija «Lūgšana», bet šogad no-

metnes vadmotīvs ir vārds «Topiet svēti kā es esmu svēts.»

Līvānu luterāņu draudze nav liela – ap simts cilvēku, taču to, kas baznīcu apmeklē regulāri, nav vairāk par sešdesmit. Tomēr pamazām cilvēki nomet no pleciem pelēko padomju gadu neticības nastu un meklē ceļu ticībā. To mācītājs savai draudzei jubilejas reizē no sirds novēl turpināt. Nepietiek ar to, ka ticība ir atrasta, ir jāiet tajā dziļāk, viņš saka.

Luterāņu draudze, lai arī neliela, ir ļoti aktīva un atvērta pasaulei. Ticīgie ik pa laikam dodas kādā tuvākā vai tālākā braucienā. Pagājušajā nedēļā tepat uz Alūksni, bet martā viņi ciemojās pie draugiem Austrumvācijā, Šēnfēldē. Ar apbrīnojamu enerģiju draudžu dzīvi Šēnfēldē vada mācītājs, kuram ir vairākas nelielas draudzes. Katra ciematiņa centrā ir neliela baznīciņa, kas ir turienes svarīgākais un patiesībā vienīgais garīgās un sabiedriskās dzīves centrs. Ticība ir dabiska dzīves sa-

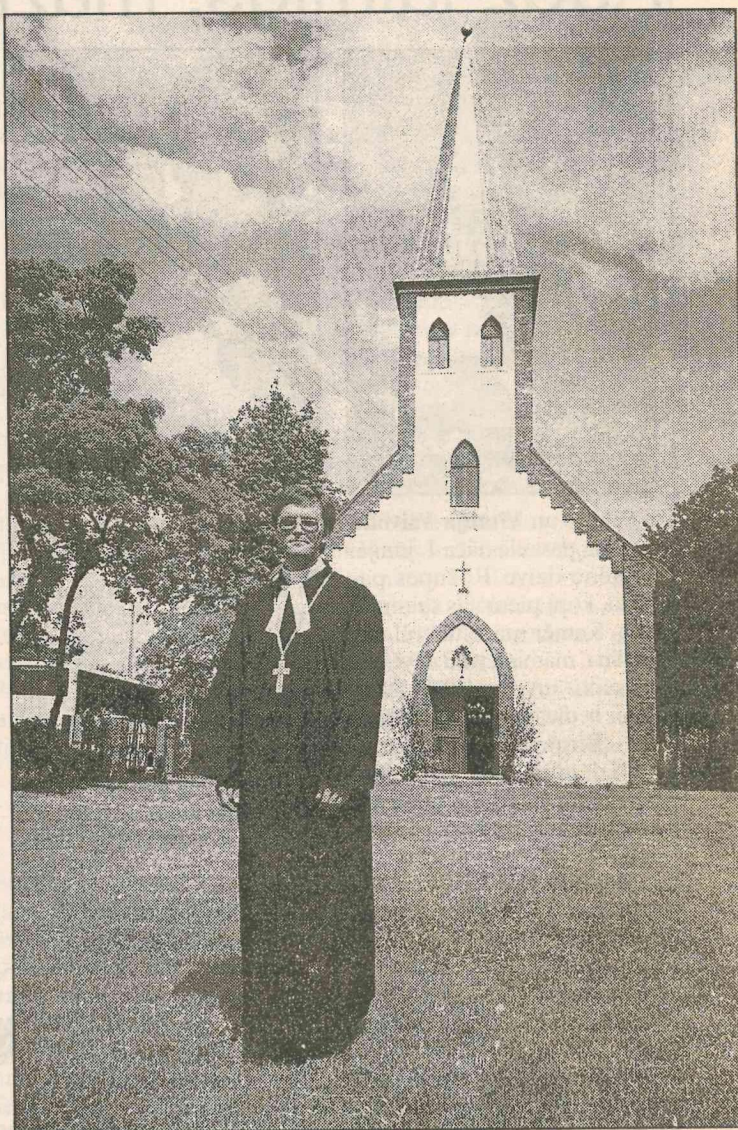
stāvdaļa, baznīcā iet visa ģimene, pievakarēs pulcējas draudzes namā – runā, dzied, iedzer alu, vīnu vai tēju – atpūšas. Otrajā stāvā rotaļājas bērni. Baznīcai ir pašai savs bērnu dārzs.

Nākamvasar uz Dziesmusvētkiem līvānieši vācu luterticīgos

gaidīs atbildes vizītē savā draudzē. Līvānu luterāņu draudzei ir izveidojušies kontakti arī ar Apvienoto Londonas Latviešu Miera draudzi un Kopenhāģenas Hvidovres draudzi.

● Šēnfēldes draudze Vācijā pirms vairākiem gadiem meklēja kādu nabadzīgu draudzi, ar ko sadarboties un kurai palīdzēt. Viņiem bija iespēja meklēt to Āfrikā vai Baltijas valstīs. Tā sākās līvāniešu un šēnfēldiešu draudzība. Attēlā: pēdējā brauciena laikā Vācijā muzicē mācītājs **Ē. Bērziņš** un Šēnfēldes draudzes mācītāja dzīvesbiedre.

● Līvānu luterāņu baznīca uzcelta 1932. gadā. Naudu baznīcas būvniecībai saziņoja ticīgie un tā izmaksāja 26 tūkstošus latu. Nu jau piecus gadus Līvānu draudzē kalpo mācītājs **Ēvalds Bērziņš**.

Dievnams uz korķu fabrikas mūriem

Vietā, kur slejas Līvānu luterāņu baznīca (Rūpniecības iela), sākotnēji to nemaz nebija domāts celt. Baznīcai bija iecerēta vieta pussalā, taču vēsture visu salika pa plauktiņiem...

Līvānu evaņģēliski luteriskās baznīcas draudze kā atsevišķa Krustpils draudzes vienība pastāvēja jau vairākus desmitus gadu pirms 1. pasaules kara, ziņo hronikas. Kara laikā draudzes locekļi izkliedēti pa visu plašo Krievzemi, bet 1920. gada rudenī, kara vētrām norimstot, viņi ķērās pie garīgās dzīves atjaunošanas.

1920. gadā no Līvānu miesta valdes tiek pieprasīta zeme 20 ha platībā draudzes vajadzībām. 1926. gada rudenī zemi draudzei piešķīra – 3 ha platībā Preiļu un Stacijas ielu rajonā. Šis īpašums baznīcai pieder joprojām, uz tā uzbūvēta luterāņu draudzes ēka Parka ielā 2, kā arī daudz individuālo māju.

Dievkalpojumi līdz pat 1928. gadam notiek Līvānu pagastnamā, ugunsdzēsēju depo un krājāizdevu valdes telpās, no 1928. gada Līvānu Valsts sešklasīgajā pamatskolā. Tomēr sapnis par savu dievnamu tiek lolots, lolots, līdz 1928. gadā tiek noslēgts zemes dāvinājuma līgums par zemes

gabalu, kas atrodas tolaik Stikla, tagad Rūpniecības ielā. Uz gruntsgabala atradās kara laikā sagrautās korķu fabrikas mūri, kurus fabrikas likvidācijas valde tajā pašā gadā pārdeva draudzei par 908 latiem un 64 santīmiem.

Jaunceļamās baznīcas pamatakmens likts 1929. gada rudenī, un divarpus gadu laikā ēka tiek pabeigta. To uzceļ no draudzes locekļu un baznīcas labvēļu ziedojumiem. Būvniecība izmaksā 26 000 latu un tās celtniecību pabeidz 1932. gada maijā. Par 750 latiem tiek iegādātas ērģeles, kuras vēlāk domāts papildināt un pārbūvēt. 1933. gadā kādā Rīgas firmā par 1100 latiem draudze pasūta bronzas zvānu, kas sver 12 pudus. Zvana iegādei līdzekļi tiek vākti ziedojumu ceļā, starp ziedotājiem ir arī kara ministrs, ģenerālis Balodis, kurš ziedoja 100 latus. Pirmo reizi jaunais zvans tiek iezvanīts Lieldienu dievkalpojuma laikā, uz tā iegravēts uzraksts «*Lai svinīgi šīs zvānu skaņas mums svētos brīžus iezvana.*»

Baznīcas liktenis vairākkārt bijis apdraudēts. Padomju gados tur gribējuši ierīkot noliktavas, arī sporta zāli. Draudzei naudas nav bijis, bet nodokļi bijuši milzīgi, tomēr šajās sienās joprojām skan

Dieva vārds, un par to jāpateicas mācītājam Edgaram Sēnalam, kurš 34 gadus kalpoja Līvānu draudzē. Šobrīd baznīcu visvairāk apdraud laika zobs ne ideoloģiskais spiediens. Baznīcai ir caurs jumts, kas steidzami būtu jālabo, jākrāso āršienas, stāsta atbildīgais

par baznīcas saimniecību **Otto Bogdanovs**. Viņš ir tas, kurš pļauj zāli ap baznīcu un ziemas svētdienās izkurina dievnamu, bet uzkopšanas darbus telpās un ap baznīcu veic draudzes locekļi – talkās, arī ikdienā.

● Draudzes priekšnieks **Jānis Ušackis** un priekšnieka vietniece **Anita Reitere** pie prāvesta **Edgara Sēnala** kapa.

Teksts un foto: **G. Kraukle**